

Høringsvar fra FAU ved Bø Skule og Bø Ungdomskule til høring om *Ny opplæringslov, NOU 2019:23.*

Høringsvaret gjelder §2-3 *Samarbeid med foreldra* og §2-4 *Skoledemokratiet*

§ 2-3. Samarbeid med foreldra

Skolen skal samarbeide med foreldra om opplæringa til eleven.

Departementet kan gi forskrift om samarbeidet mellom skolen og foreldra.

Første avsnitt: I diskusjonen knyttet til lovendringen (kap 19.4.3.) vises det til at foreldremedvirkning bør sikres gjennom opplæringsloven, men at dagens ordning med foreldreråd/-utvalg ikke er noen garanti for god foreldremedvirkning. Det fremmes derfor en mer overordnet regulering av foreldresamarbeidet og en organisering som kan tilpasses de lokale forholdene.

Foreldrerådarbeidsutvalgene ved Bø skule og Bø ungdomskule mener at en fjerning av dagens lovfestede rådsorgan og utvalg (FAU, SU og SMU) ikke er veien å gå. Dersom det skal være opptil skolene selv å vurdere beste løsning for foreldresamarbeid innebærer det en stor fare for at foreldresamarbeidet jevnt over svekkes. Vi støtter utspillet til FUG-leder Marius Chramer, som peker på at det blir tilfeldige samarbeidsløsninger og at de som roper høyest får det som de vil. FAU ved skolene i Bø har god erfaring med eksisterende ordninger, og mener at en organisering med kjent og forutsigbar struktur for foreldresamarbeid over tid er viktig. Ledelsen ved Bø skule og Bø ungdomskule støtter dette utsagnet. Videreføring av dagens ordning vil sikre muligheten for alle foreldre til å engasjere seg og bli hørt også i fremtiden. Det vil også sikre at tiden blir brukt til arbeid med viktige saker og ikke hvordan selve organiseringen av foreldresamarbeidet skal være. Videre er det en tyngde i dagens FAU som er en styrke for skolen/foreldre i dialog med media og politikere lokalt/regionalt.

Fortsatt lovfestede rådsorgan i kombinasjon med bedre tilrettelegging for digitale foreldremedvirkningsarenaer (som for elevmedvirkning, slik utvalget selv peker på) vil gi ytterligere muligheter for gode arenaer for diskusjon mellom foreldregruppen og skolen.

Vi mener også at lovforslaget først og fremst peker på skolens plikt til å samarbeide med foreldrene, og at foreldrenes plikt til å samarbeide med skolen bør kommuniseres like tydelig.

Andre avsnitt: Vi mener at lovteksten som sier at « *Departementet kan gi forskrift om samarbeidet....* », er for svak, og at en lovtekst bør gi helt tydelige rammer. Slik forslaget står nå gis det rom for tilfeldige løsninger som avhenger av økonomi og andre ytre forhold mer enn hva som er til beste for foreldre-skole-samarbeidet. Loven bør stille et helt konkret minimumskrav til organisering og samarbeid.

§ 2-4. Skoledemokratiet

Kommunar og fylkeskommunar skal sørgje for at elevane og foreldra får vere med på å planleggje, gjennomføre og vurdere verksemda til skolen, mellom anna organiseringa av skoledemokratiet, fastsetjinga av skolereglar og arbeidet med skolemiljøet. Elevane og foreldra skal delta i styringa av skolen. Elevane skal ikkje delta i behandlinga av saker som er omfatta av lovfesta teieplikt.

Skolen skal leggje til rette for og oppmuntre til at alle elevane ytrar seg og deltek i skoledemokratiet.

Elevane har rett til å velje elevråd. Dei kan òg velje å organisere elevdemokratiet på ein annan måte.

Første avsnitt: Lovteksten er uklar og gir rom for tolkninger og dermed tilfeldige løsninger fra skole til skole. Her er det behov for flere konkretiseringer: Hvilke foreldre, dvs hvordan sikre demokratisk foreldremedvirkning hvis ikke foreldreråd/-utvalg er lovpålagt? Hva konkret skal elever og foreldre være med å planlegge, gjennomføre og vurdere? Det neves kun eksempler, listen bør være fullstendig. Hvordan skal elevene og foreldrene delta i styringen av skolen og hvilken arena er tenkt for slike beslutninger?

Tredje avsnitt: Det er bra at utvalget fremhever viktigheten av elevdemokrati og elevmedvirkning. Det pekes også på begrensningen dagens lovfesting av elevråd kan innebære (jfr kap 19.4.2. i utvalgets utredning). Bl.a. er det en fare for at opprettelsen av selve elevrådet kan bli viktigere enn et velfungerende skoledemokrati i praksis. Det trekkes videre frem nye muligheter for elevmedvirkning gjennom digitale medier (digitale avstemninger, skolekvitring og digitale debatter mm). Utvalget fremmer en tydeliggjøring av at elevene selv skal være med på diskusjonen og avgjørelsen knyttet til organisering av eget demokrati, siden hva som er hensiktsmessig organiseringsform kan variere mellom trinn, skoler og kommuner.

FAU ved Bø skule og Bø ungdomskule mener at lovteksten også bør inneholde konkrete alternativ til tradisjonelle elevråd, dvs at loven gir elevene muligheten til å velge mellom elevråd og et knippe andre former for elevmedvirkning. Dette sikrer både forutsigbarhet og muligheter for lokal tilpasning.

Uansett hvordan elevene velger å organisere elevdemokratiet, ligger det i ansvaret i første avsnitt at kommunen og fylkeskommunen må tilrettelegge for og understøtte elevdemokratiet med nødvendige ressurser. Dette vil også være enklere å administrere med konkrete alternativer til medvirkningsformer å forholde seg til.

FAU Bø skule v/ Tine Schia

FAU Bø ungdomskule v/Live S. Vestgarden